

VERSLAG

statencommissie

Conceptverslag van de openbare vergadering van de **commissie Ruimte** van 9 september 2016 van 9.00 tot 12.35 uur te Middelburg.

Plv. voorzitter:	A.A.M. van Haperen
Aanwezig zijn de leden:	J.J. van Burg, M. Eckhardt, A.J. Geluk, N. Heerkens, J.A.M. van Hertum, P.W. Hirdes, C.V.A. Kooman, G.C.J. Minderhoud, M. Rijkse-Blok, J.L.A.M. Roozen, R. Ruissen, R.A.J. Schonis, G.W.A. Temmink, S.H.J. Tuinder, J. de Visser, A.M. de Weert en M.A. van 't Westeinde (tot en met agendapunt 9).
Tevens zijn aanwezig:	B.J. de Reu en C.M.M. Schönknecht-Vermeulen (GS), L.J.M. Engelbert, M.J.A. Steijn en J.C. Wedts de Swart (DIO), A.C. van Wallenburg (commissiegriffier). C. de Graaf, bestuurslid Rekenkamer Zeeland
Afwezig zijn de leden:	P. van Dijk en J.W. van Hage

1. **Opening en mededelingen van de voorzitter**

De plv. voorzitter meldt de berichten van verhindering, waaronder het bericht van de voorzitter. De heer Van den Berg (ZL) heeft zijn werkzaamheden als burgercommissielid beëindigd. Mevrouw De Weert (SP) is vanaf heden vast lid van deze commissie; mevrouw Van Unen wordt plaatsvervangend lid. Gedeputeerden De Bat en Van der Maas zijn, vanwege andere dwingende agendaverplichtingen, niet beschikbaar. De portefeuilles worden waar nodig collegiaal waargenomen.

2. **Vaststellen agenda**

Aan de agenda is toegevoegd, onder agendapunt 14.1; brief GS van 6 september 2016 met beantwoording commissietoezegging nr. 28, vragen commissie Ruimte van 17 juni 2016.

De heer Van 't Westeinde (CDA) stelt voor om agendapunt 10 later te behandelen, t.w. in samenhang met het aankomende statenvoorstel Natuurvisie.

Mevrouw Rijkse-Blok (CU) vraagt om het ingekomen stuk ter kennisneming, onder agendapunt 100.03, te betrekken bij de behandeling van het statenvoorstel Nota Grondbeleid.

De voorzitter vraagt of de commissie instemt met deze voorstellen. De commissie heeft geen bezwaar. Conclusie: de agenda wordt aldus gewijzigd vastgesteld.

3. **Informatie-uitwisseling d.w.z.**

De commissie neemt kennis van de memo commissiegriffier met overzicht commissie-activiteiten. De voorzitter bespreekt met de commissie de memo over voorbereiding van een beeldvormend werkbezoek commissie Ruimte BRZO/RUD op 12 oktober 2016. Hij licht de achtergrond en opzet van het voorgestelde programma toe. Commissieleden kunnen tot uiterlijk 13 september aan de commissiegriffier kenbaar maken dat zij betrokken willen worden bij de inhoudelijke voorbereiding van het programma. Het voorgestelde programma wordt positief ontvangen.

Mededelingen van gedeputeerden:

Mevrouw Schönknecht (GS) wil met de commissie de recente stand van zaken project Natuurpakket Westerschelde delen. Dat kan schriftelijk of via een informatieve sessie, zo mogelijk op 14 oktober 2016. De commissie geeft de voorkeur aan een bijeenkomst. Via de commissiegriffier wordt de bijeenkomst voorbereid.

Vragen van commissieleden over het nieuws van de dag: n.v.t.

Andere vragen van commissieleden over onderwerpen die niet op de agenda staan:

De heer Roozen (50PLUS) vraagt of er een verslag of presentatie beschikbaar is of zal komen van de werkgroepbijeenkomst Kustvisie op 11 juli 2016.

Mevrouw Schönknecht (GS) zegt dat dit niet het geval is en verklaart dit.

4. **Gelegenheid om in te spreken**

De heer Maas spreekt als voorzitter van vogelhoudersorganisatie AVIORNIS in op agendapunt 5. Zijn inspraak is als bijlage opgenomen in iBabs en wordt toegevoegd¹ aan het verslag.

Mevrouw Rijkse (CU) stemt van harte in met de oproep van de heer Maas.

¹ Bijlage 1: inspraakreactie voorzitter AVIORNIS

De heer Van Hertum (PvdA) wil weten of er, naast 's nachts afschieten van vossen, andere mogelijkheden zijn om de overlast te bestrijden. Hoe is de bestrijding in andere provincies geregeld?

De heer Maas (inspreker) zegt dat het gaat om een landelijk probleem. Er is evenwel sprake van een provinciale aanpak d.m.v. verlenen van ontheffingen. Friesland hanteert i.s.m. agrariërs gedeeltelijke gebiedsontheffing om nachtelijke jacht mogelijk te maken.

Mevrouw Kooman (PVV) informeert of het gebruik van vangkooien schadelijk is voor andere diersoorten. De heer Van Burg (SGP) wil weten of de effectiviteit van jachtcombinaties en jachtmethoden kan verschillen. De heer Maas antwoordt bevestigend. De heer Hirdes (ZL) wil weten of vos ook wordt ingezet om andere soortenoverlast, zoals die van ganzen, tegen te gaan. De heer Maas kent die suggestie wel; of het in de praktijk effectief is betwijfelt hij.

Mevrouw Heerkens (VVD) vraagt of verruiming van de mogelijkheden voor nachtelijk afschieten, bijv. één uur na zonsondergang, een hulpmiddel kan zijn. De heer Maas meent dat elke verruiming helpt bij het tegengaan van vossenoverlast.

Mevrouw Rijksen (CU) merkt nog op dat agrariërs ook zijn geholpen met een tijdsverruiming en beargumenteert dit. De voorzitter bedankt de heer Maas voor zijn bijdrage en brief.

5. **Brief voorzitter vogelhoudersorganisatie AVIORNIS van 14 augustus 2016 aan commissie Ruimte over vossenprobleem in Zeeland**

De heer Geluk (CDA) vindt de problematiek overduidelijk aangetoond. Hij roept op de overlast aan te pakken d.m.v. verruiming van de bestrijdingsmogelijkheden v.w.b. vossen en andere schadelijke diersoorten. De heer Van Burg (SGP) vraagt GS om een reactie; wat is de provinciale aanpak?

De heer Van Hertum (PvdA) wijst op het belang van predatieregulatie en wil een maatwerkaanpak.

Overlast moet worden bestreden maar welke maatregelen helpen? Vooral nog is zijn fractie niet voor verruiming van afschotvergunningen. Hij oppert een zgn. vossenboerderij op te richten voor weggevangen dieren. De heer Schonis (D66) vraagt GS of er daadwerkelijk sprake is van een probleem in Zeeland. De vos is van oudsher aanwezig in Zeeuws-Vlaanderen. Is de overlast gemonitord door de faunabeheereenheden (fbe's)?

Mevrouw Rijksen (CU) heeft al in januari 2016 vragen gesteld over de vossenproblematiek. Het vergaderen van cijfermateriaal door de (vrijwilligers) van de wbe's is lastig; er wordt meestal overdag gejaagd terwijl de dieren juist 's nachts actief zijn. Er is wel degelijk sprake van een probleem! Het faunabeleid dateert van voor 2003 en voldoet niet meer aan de huidige problemen. Ontheffingen worden nu vaak onderuit gehaald bij de rechter. Zij bepleit een predator beleid zoals Friesland.

De heer Van Hertum (PvdA) vraagt naar de situatie in andere provincies dan Friesland.

De heer Van Burg (SGP) stelt dat de effectiviteit van het natuurbeleid niet aantoonbaar is. In dat opzicht is een rapport van de Nationale Rekenkamer ontluisterend.

De heer Hirdes (ZL) zegt dat ingrijpen in de natuur meestal verstorend werkt; wat is de GS-actie tot nu toe? De heer Minderhoud (PvZ) steunt de oproep van de CU voor verruiming van nachtvergunningen;

de vos is een exoot in Zeeland en zorgt voor problemen. Voor weidevogels is het huidig beleid desastreus. De heer Temmink (GL) wacht eerst het totaalplaatje van het Zeeuwse flora- en faunabeleid af. Mevrouw Schönknecht (GS) stelt dat de brief gaat over een bevoegdheid van GS; uitvoering is een taak van faunabeheereenheden. In 2014 was de vos als zodanig nog niet aangemerkt als probleem. In 2017 herzien GS het faunabeleid. Tot die tijd geldt het huidige wettelijke regime. De fbe's behandelen vergunningsaanvragen voor nachtafschot. Persoonlijk ziet zij niets in het idee van een vossenboerderij; wilde dieren moet je niet opsluiten. Om het faunabeleid te kunnen toetsen is het inderdaad goed dat meer cijfermateriaal voorhanden is.

Tweede termijn

De heer Geluk (CDA) meent dat voldoende aantoonbaar is gemaakt dat er schade is; hij verwijst naar het initiatief van Natuurmonumenten voor de aanleg van vogeleilanden. Hij erkent het principe 'meten is weten' maar heeft moeite met uitstel tot 2017; verleen afschotvergunningen makkelijker aan degenen die nu daadwerkelijk overlast ervaren en dat voelen in de portemonnee.

De heer Van Burg (SGP) beklemtoont de urgentie van de vossenproblematiek. De GS-actie vindt hij te algemeen.

De heer Schonis (D66) bepleit meer statistische onderbouwing. Is afschot of afvangen wel een oplossing? Kan GS die statistiek toezeggen in aanloop naar het statenvoorstel Natuurvisie?

Mevrouw Schönknecht (GS) heeft cijfers nodig om het faunabeleid in 2017 op te stellen. De cijfers zijn nu niet nodig t.b.v. het afgeven van vergunningen. Indien vergunningsaanvragen voldoende onderbouwd aangeleverd worden kan ontheffing worden verleend. Alle aanvragen moeten worden getoetst aan de bestaande wetgeving. De argumenten moeten juridisch stand houden. Per 1 januari 2017 treedt de nieuwe Natuurwet in werking, het faunabeheer wordt daarin niet geregeld maar het huidig beleid wordt beleidsarm overgenomen. Het aanleveren van cijfers is erg moeilijk; het gaat niet om aantallen maar om aantoonbare schade!

Conclusie: de brief is voldoende behandeld.

6. **Ontwerp-statenvoorstel Rapport Rekenkamer Zeeland 'Vrijkomende agrarische bebouwing (Vab) in Zeeland tot 2030'**

De voorzitter leidt de behandeling van het ontwerp-statenvoorstel in en nodigt de heer De Graaf (Rekenkamer) uit aan tafel.

De heer Temminck (GL) vindt het Rekenkamerrapport helder en onderschrijft de conclusies en aanbevelingen. Hij vraagt om een nadere GS-reactie t.a.v. urgentie en herbestemming van agrarische gebouwen. Hij legt een relatie met de gemeentelijke woningbouwplannen en krimpproblematiek. Hij is voor een gedetailleerder asbestonderzoek en wil die opdracht, zo mogelijk met de andere fracties, aan GS geven. De heer Minderhoud (PvZ) zet vraagtekens bij de verontrustende conclusie uit het rapport Vab en onderschrijft de GS-reactie op het onderdeel leegstand en verpaupering. Verpaupering als bewuste beleidskeuze, zgn. eco-ruïnes, is geen goede weg.

De heer Hirides (ZL) is beducht voor aanzuigende negatieve effecten van leegstaande gebouwen. Hij beveelt een veiligheidstoezicht aan.

Mevrouw Rijksen (CU) wil weten wat de Rekenkamer op pag. 9 iBabs, bedoelt met 'andere wijze tot stand komen informatie vab's op gemeentelijke niveau'. Is het mogelijk om in lijn met het rapport 'Stroomversnelling' een beroep te doen op rijksmiddelen om de mismatch tussen vraag en aanbod op de Zeeuwse vastgoedmarkt aan te pakken? Als voorbeeld noemt ze de aanpak 'prachtwijken' van voormalig minister Vogelaar. Hoe wordt het Rekenkamerrapport gedeeld met gemeenten, zowel in ambtelijke als bestuurlijke zin? Wanneer komt de evaluatie van de 'ruimte voor ruimte regeling' naar de commissie?

De heer Schonis (D66) wijst op de conclusie in de samenvatting 'dat het zo'n vaart niet loopt'. Hoe verhoudt zich dat tot de aanbeveling in het rapport voor nader onderzoek? De vastgoedsituatie in west-Zeeuws-Vlaanderen is door de vestiging van Vlamingen in het gebied, rooskleuriger dan geschetst. Wordt het rapport hierop bijgesteld? Ook hij vraagt aandacht voor een tussentijdse beleidsevaluatie van de onderdelen nieuw economische dragers en voortgang asbestsanering; hij bepleit een evaluatie in aanloop naar het opstellen van de nieuwe Omgevingsvisie.

De heer Van Hertum (PvdA) stelt dat het rapport voortborduurde op het PS-amendement van 11 maart 2016 bij de behandeling van het herziene Omgevingsplan. Hij benadrukt de urgentie van de asbestproblematiek en vraagt GS een aanzet te geven tot een integrale aanpak, met een rol voor gemeenten en landbouwsector.

Mevrouw Tuinder (SP) vraagt of er iets te doen is aan averechts werkende kaders zoals de ruimte voor ruimte regeling? Is er aandacht voor de (cultuur-)historische waarde van vrijkomende agrarische gebouwen? Inrichting van de ruimtelijke omgeving is een provinciale kerntaak; zien GS mogelijkheden tot een integrale aanpak met anderen zoals gemeenten? Wat is nodig voor het omzetten van agrarische woning tot burgerwoning? Hoe kijken GS tegen de PS-aanbevelingen aan? Zien GS het rapport als goed toepasbaar en mogelijk als leerpunt voor andere sectoren.

De heer De Visser (SGP) uit ook zorgen over de ontwikkelingen in de landbouw; zijn fractie ziet liever bedrijfstoename dan -afname. Welk percentage van de vermelde 130 ha zal echt gesaneerd worden wanneer je de rekening houdt met de regelingen NED en ruimte voor ruimte; hij bepleit meer koppeling mogelijk maken om verpaupering van vab's tegen te gaan. Hij mist in het ontwerp-besluit een concrete vertaling t.a.v. saneringsopgave. Hij meent dat wel degelijk uitvoering is gegeven aan het PS-amendement en beargumenteert dit.

De heer Ruissen (VVD) stemt in met de aanbevelingen uit het rapport en de voorgestane aanpak. Hij zet ook vraagtekens bij het geschetste verpauperingsgevaar; mettertijd zal dat duidelijker zijn. Hij benadrukt de eigen verantwoordelijkheid van vastgoedeigenaren.

De heer Van 't Westeinde (CDA) spreekt van een goed rapport, analyse en toekomstige doorkijk. Hij nuanceert de vrees voor verpaupering; grond is een goede belegging en kan evt. worden verhuurd. Wonen op het platteland is in. De problematiek van vab's zit in het gegeven dat agrarische objecten complexer worden. Hij bepleit een integrale aanpak met een provinciale regierol in samenwerking met gemeenten en landbouworganisaties. Maak slimme koppelingen in de saneringsopgave asbest en creëer daardoor win-win situaties, bijv. door creatief hergebruik van vab's.

De heer De Graaf (Rekenkamer) licht het Rekenkamer onderzoek toe. Er is gebruik gemaakt van de aanwezige database van Alterra/Kadaster. Het onderzoek kan nog worden verdiept; dat kan een opdracht van PS zijn aan de Rekenkamer of GS. Of de leegstand van vab's inderdaad zo'n vaart niet zal lopen is nader te onderzoeken. De trend 2018-2030 is geschetst aan de hand van de beschikbare cijfers tot 2012; daaruit blijkt dat 150 ha niet meer agrarisch is bestemd.

Hij antwoordt de heer Ruissen (VVD) dat de lopende trend van verpaupering niet is onderzocht; het rapport geeft een aanname weer. Er is sprake van een mismatch tussen vraag en aanbod in de vastgoedmarkt. Dat versterkt de kans op verpaupering. De Omgevingsvisie geeft de kaders weer voor (her)bestemmen van woningen/gebouwen.

Mevrouw Schönknecht (GS) spreekt waardering uit voor het Rekenkamerrapport. GS hanteren de duurzaamheidsladder verstedelijking voor woningmarkt. Buiten de bebouwde kom is het bebouwingsbeleid zeer terughoudend en hanteren GS het vigerend beleid. De sanering van asbest in 2024 is een opgave en herinnert aan de landelijke subsidieregeling. De saneringsopgave is een gezamenlijke verantwoordelijkheid; GS willen er graag met partijen mee aan de slag. Dit komt terug in de Omgevingsvisie 2018 waarin GS een regierol voorstellen. De regeling NED is ingezet door de provincie en heeft wellicht al gezorgd voor minder verpaupering van vab's. Er is naast de woningmarkt ook een link met de markt voor bedrijventerreinen. Verpaupering is geen bewuste GS-keuze! Ze beargumenteert waarom de NED-regeling een positieve bijdrage levert aan tegengaan van verpaupering op het platteland. De veiligheidsproblematiek en zorg daarover heeft de aandacht. Op rijksniveau is er, na alle natuurwetgeving, meer aandacht voor landschappelijke inpassing. Er zijn al rijkssubsidierelingen, zoals 'asbest eraf, zonnepanelen erop'. GS zoeken i.k.v. rapport Zeeland in stroomversnelling naar meer subsidiemogelijkheden; meer aandacht voor het buitengebied kan een insteek zijn. Het Rekenkamerrapport is een openbaar stuk dat door GS wordt benut voor gesprekken met andere bestuurslagen. De regeling ruimte voor ruimte zit in de Omgevingsvisie. Organisaties SCEZ en SLZ inventariseren de cultuurhistorische opstal- en gebouwen in het buitengebied. In het ontwerp-besluit vragen GS aan PS om een opdracht t.a.v. de aanbevelingen van de Rekenkamer.

De heer De Graaf (Rekenkamer) zegt dat in het rapport geen rekening is gehouden met de instroom van nieuwe bewoners uit Vlaanderen.

Tweede termijn

De heer Temmink (GL) is voorstander van een sterke provinciale regierol. Hij overweegt tijdens PS een motie over onderzoek asbest in te dienen en vraagt nogmaals een reactie van de andere fracties. Het gaat hem om een verdiepingsonderzoek. Hij onderbouwd zijn overwegingen.

De heer Minderhoud (PvZ) en de heer Van 't Westeinde (CDA) reageren dat asbest in 2024 gesaneerd moet zijn. Niet alle vrijkomende agrarische gebouwen bevatten asbest.

Mevrouw Rijksen (CU) informeert wanneer de evaluatie van de regeling NED beschikbaar is. Ze roept de provincie als middenbestuur op de bestuurlijke krachten inderdaad te bundelen en i.s.m. andere bestuurslagen en organisaties aan de slag te gaan met het rapport.

De heer Van Hertum (PvdA) onderschrijft die oproep en is enthousiast over het statenvoorstel.

De heer Schonis (D66) herkent de urgentie t.a.v. asbest. Geldt voor de onderdelen leegstand en verpaupering nu dat sprake is van een actueel probleem of gaat het meer om een sluipmoordenaar?

Mevrouw Schönknecht (GS) stelt dat voor de asbestsaneringsopgave 2024 de eindtermijn is. Eigenaren hebben dragen zelf de verantwoordelijkheid. De nieuwe Omgevingsvisie 2018 bevat de evaluaties op alle onderdelen; dan is het nieuwe beleid aan de orde. De toekomst zal duidelijk maken of sprake is van een sluipmoordenaar en of een verdiepingsslag moet worden gemaakt.

Conclusie: het ontwerp-statenvoorstel is voldoende behandeld. De commissie brengt een positief advies uit aan het Presidium. Het statenvoorstel is, na vaststelling door het Presidium, gereed voor behandeling door PS.

7. **Statenvoorstel tot uittreden uit GR Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta – BLD-078**

Mevrouw Tuinder (SP) vraagt hoe de huidige schapstaken m.b.t. vergunningverlening en handhaving, na uittreding worden geborgd. Hoe staat het na uittreding met de hoogte van de deelnemersbijdrage? Welke strategische invloedsmogelijkheden heeft de provincie nog in het ZWD-gebied na uittreding?

De heer Van Hertum (PvdA) informeert naar de positie van gemeente Schouwen-Duiveland na provinciale uittreding. Wat gebeurt er als het schap wordt geliquideerd en is dat een optie?

De heer Schonis (D66) wil weten of de deelnemersbijdrage na uittreding pas vervalt per 1-1-2018. Kan de provincie via de route van SNL-gelden en projectsubsidies grip houden op de zeggenschap in het gebied? Ook de heer Temmink (GL) informeert of GS inzicht hebben op de intenties van gemeenten Schouwen-Duiveland en Goeree-Overflakke t.a.v. het schap. Is er, na uittreding, nog grip te houden op de schapactiviteiten zoals in beleidsprogramma Zicht op Grevelingen II.

Mevrouw Heerkens (VVD) vindt het belangrijk kritisch te kijken naar gemeenschappelijke regelingen, ook uit het oogpunt tegengaan van bestuurlijke drukte. Wat is de positie van Schouwen-Duiveland en hoe worden PS geïnformeerd over het vervolg?

Mevrouw Schönknecht (GS) schetst dat de huidige SNL-subsidierelatie is aangegaan met het schap; na uittreding heeft de provincie een directe overeenkomst met de terreinbeheerder i.c. Staatsbosbeheer (SBB). De juridische gevolgen van uittreding zijn eerder door provincie Zuid-Holland, bij hun uittreding, onderzocht. Zeeland volgt nu die stappen; de deelnemersbijdrage is nog twee jaar verplicht. De provinciale SNL-bijdrage aan het schap zal naar SBB gaan. SBB neemt ook de mensen van Groenservice Zuid-Holland over. De gedeputeerde licht de projectbijdragen en invulling van de regierol toe. Het programma ZOG-II zet in op groene projecten i.p.v. rode. De discussie over hoe verder wordt binnen het schap gevoerd; het standpunt van de gemeenten wordt eind oktober 2016 verwacht. Er is een link met

de ontwikkeling van gebiedscoöperatie De Grevelingen; die discussie loopt. Het statenbesluit tot liquidatie wordt door GS via de commissie voorgelegd aan PS.

Tweede termijn

De heer Van Hertum (PvdA) wil weten of GS voor een mogelijk liquidatiebesluit het standpunt van gemeenten in oktober afwachten en dan gezamenlijk naar buiten treden?

Mevrouw Schönknecht (GS) geeft aan dat volgens GS het schap kan worden gemist. Zij beargumenteert dit en ziet voordelen in een directe betrokkenheid met gebiedsbeheerder SBB.

De voorzitter concludeert dat het voorstel voldoende is onderbouwd voor behandeling door PS. De commissie adviseert agendering als hamerstuk.

8. **Statenvoorstel Nota Grondbeleid – DIO-082**

Hierbij wordt betrokken: brief GS van 12 juli 2016 over belangstellingsregistratie pachtuitgifte 2017 (geagendeerd t.k.n., 100.03)

Mevrouw De Weert (SP) heeft vragen over het geschetste aantal hectares van de grondbank in de oplegnotitie. Het aantal hectares waarmee de grondbank moet worden uitgebreid is groot; hoe wordt dat aantal ooit bereikt? Haar fractie benadrukt het belang van de provinciale rol zoals geschetst in de Nota. De heer De Visser (SGP) leest wel provinciale opgaven in de Nota maar mist een concrete uitwerking. Zijn fractie bepleit opnieuw een flexibeler grondbank, meer gericht op opgaven per eiland. Dat mist helaas in deze nota. Ook mist het voorstel de eerdere suggestie om meeropbrengsten van de gronden naar de algemene reserve te laten vloeien en de betekenis daarvan voor de extra rentelast.

De heer Ruissen (VVD) vraagt of aan de verhoging van de kredietruimte een financiële risico zit? Bestaat er een toedelingsbeleid voor de uitgifte van pachtgronden? Hoe wordt door partijen als bijv. de ZLTO op de Nota Grondbeleid gereageerd?

De heer Van 't Westeinde (CDA) stemt in de met Nota en is blij met de snelle uitvoering van de PS-motie. Maak inzichtelijker wat de uitbreiding per saldo oplevert of kost. Teneinde de vier doelen te kunnen bereiken is het noodzakelijk om over voldoende ruilgrond te beschikken.

De heer Temmink (GL) heeft vragen over verhoging van de kredietruimte tot € 66 mln. Is dat op grond van prijsverhogingen of met 400 ha rijksgronden NPW; hoe zit dat? In de grondbank zit straks ong. 1200 ha; betekent dat dan de komende jaren een voorrang op realisatie van de doelstelling natuuropgave? De regeling 'Ruimte voor Ruimte' is belemmerend; hoe lossen GS dat straks op?

Mevrouw Rijksen (CU) mist het aspect emotionele waarde bij het bezit/beheren van gronden en verwijst daarbij ook naar de e-mail van de Federatie Particulier Grondbezit (agendapunt 10). Belanghebbenden hebben, zoals pachters en vrijwilligers, hebben bij haar zorgen geuit en dat baart haar zorgen over de helderheid van het provinciale grondbeleid, w.o. beheer en pachtuitgifte. Zij vraagt om een GS-reactie.

De heer Van Hertum (PvdA) wil met GL weten waarom zoveel extra middelen nodig zijn voor de grondbank. Waar is de toezegging verwerkt meer aandacht te zullen schenken aan stedelijke verkaveling of wordt die nog toegevoegd? Is of komt er nog een link naar de saneringsopgave bedrijfsgebouwen?

Fungeert het Kavelruilbureau als een adviescommissie?

De heer Schonis (D66) vraagt n.a.v. pag. 23, uitwerking PS-motie stedelijk gebied, om een pro-actieve provinciale rol. Waarom worden de rentelasten van de kredietverruiming (blz. 43) t.l.v. de grondbank gebracht en niet opgenomen als eigen reserve?

Mevrouw Schönknecht (VVD) licht de opbouw van 1200 ha grond toe en verwijst naar rapport 'Verkavelingsanalyse' opgesteld door Kadaster/LEI. De provinciale DLG-gronden omvatten 800 ha. Daarnaast is zij in overleg met de minister om 400 ha NPW gronden voor langere tijd beschikbaar te stellen. Tijdens de aangekondigde Zicht op Beleidsessie, zal de grondopbouw in een overzicht worden weergegeven. De opgave van ca. 1275 ha betreft een toekomstige opgave waar vanuit de grondbank aan moet worden voldaan. Zij deelt de mening dat 66 mln. een groot bedrag is. Zij wijst de heer Visser op pag. 17 en 20 van de Nota; daarin staan de regio-opgaven in hectares en procentueel vermeld. Voor het boeken van de rentelasten gelden boekhoudkundige regels; die moeten gevolgd worden. Om die reden is in de begroting de post 'kosten grondbank' opgenomen; de opbrengsten vallen deels in de algemene reserve en deels in de bestemmingsreserve Natuur. Prijsontwikkeling is niet te voorzien; dat houdt inderdaad een risico in. Op vraag van de heer Van Hertum naar de omvang van het risico, stelt de gedeputeerde dat het krediet wordt verleend voor grondaankopen tot 60 mln.; voor onvoorzien is 6 mln. gereserveerd. De pachtprizen zoals die nu door GS zijn vastgesteld zijn marktconform. Sommige nog lopende DLG-contracten ten aanzien van de jacht zijn (nog) niet-marktconform. In 2019 gelden de nieuwe (GS-) jachtprizen. Ze is niet beducht voor jagers van buiten; jachtvergunningen lopen via de wbe's. De Provinciale Commissie voor de Groene Ruimte (PCGR) en de ZLTO staan unaniem achter de Nota Grondbeleid en het rapport van het Kadaster/LEI. De grondbank heeft ook op andere maatschappelijke terreinen een positief effect. Denk aan veiligheid en de aanleg van fietspaden. De natuuropgave moet in 2027 zijn gehaald. GS kiezen voor een gematigde inzet van de grondbank t.b.v. natuurdoelen. Ze licht de provinciale activiteit op het gebied van stedelijke ruilverkaveling toe waarbij, zo nodig en gewenst én in overleg met

de partners, een actieve rol wordt ingenomen zoals in dossier 380kV. Er is een regeling voor de sanering van bedrijventerreinen. GS gaan een onafhankelijke kavelcommissie instellen die GS gaan adviseren. Het toedelingsbeleid voor pachtuitgifte is aan de orde geweest in de PCGR. Ze licht toe dat ook rekening wordt gehouden met provinciale doelen. De ZLTO ondersteunt de huidige wijze van de jaarlijkse pachtuitgifte.

Tweede termijn

De heer Van Burg (SGP) vraagt om verduidelijking van verhoging tarieven voor nieuwe jachtcontracten. De kosten voor jagers kunnen hoog oplopen en daar zijn veel zorgen over. Hij deelt de zorgen van de CU. Beheer van een gebied moet voorop staan; wat wordt het beleid?

De heer De Visser (SGP) mist in de Nota de vertaalslag hoe in tien jaar de projectdoelen worden gehaald. N.a.v. vraag van de heer Van Hertum of de grondbank groter dan 66 mln. mag zijn, antwoordt hij dat hij het GS-voorstel onderschrijft.

De heer Minderhoud (PvZ) is grotendeels akkoord met de Nota maar plaatst een kanttekening bij de doelstelling natuurdoelen. De heer Hirdes (ZL) vraagt waarom is gekozen voor een grondbank i.p.v. grondbedrijf?

De heer Van Hertum (PvdA) vraagt naar de trend grondbeleid bij andere provincies.

Mevrouw Rijksen (CU) stemt in met de Nota, vraagt aandacht voor de punten vrijwilligheid en benadrukt de faciliterende provinciale rol t.o.v. van gemeenten. Voor wat betreft Ze ondersteunt de doelen fauna-beheer en wacht t.a.v. het beleid het statenvoorstel Natuurvisie af.

De heer Schonis (D66) erkent de positie van de grondbank en vraagt naar doorontwikkelingstermijn tot een grondbedrijf? Wordt een saneringsfonds bedrijventerreinen gevoed vanuit de grondbank of komt dit aan de orde bij het opstellen van de nieuwe Omgevingsvisie?

Mevrouw Schönknecht (GS) licht de methode uitgifte jachtvergunningen toe. In het GS-voorstel gaat het om verhoging van pachtprizen voor twee grote gebieden (groter dan 40ha) van € 5 tot € 25. In afstemming met wildbeheereenheden (wbe's) zijn marktconforme pachtprizen voorgesteld. Voor de kleinere jachtgebieden is de prijsverhoging van € 5 naar € 10. De prijsstelling kan in overleg met PS bijgesteld worden, bijvoorbeeld voor alle gebieden een verhoging naar € 10. Zij zegt toe in afstemming met de wbe de prijsbepaling voor jachtgronden te doen. Ze licht de keuze voor een grondbank toe. De provincie kent – in tegenstelling tot gemeenten – géén grondbedrijf. Voorlopig worden er geen middelen gestort in een saneringsfonds. Zeeland is in vergelijking met andere provincies, zoals Brabant en Limburg, erg ver met het grondbeleid.

De voorzitter concludeert dat het voorstel voldoende is onderbouwd voor behandeling door PS. Het voorstel is geen hamerstuk.

9. **Brief GS van 19 juli 2016 met voortgangsrapportages grote projecten Provincie Zeeland 2^e kwartaal 2016**

Deze commissie behandelt de rapportages Waterdunen, Perkpolder, Natuurpakket Westerschelde.

De heer Van 't Westeinde (CDA) heeft kennisgenomen van het dreigend tekort Waterdunen en spanningen tussen de projectpartners. Wat is nu de stand van zaken? Hij uit zijn zorgen over project Perkpolder. Er is geen voortgang geboekt, er zijn géén zekerheden, grondoverdrachten zijn uitgesteld. De ambities zijn groot. Ook de heer Ruissen (VVD) vindt het verloop van project Perkpolder spannend. Zal de eerste grondoverdracht op 18 oktober worden gehaald?

De heer Van Burg (SGP) is blij met deze wijze van rapporteren en het heldere GS-signaal t.a.v. Perkpolder. Eerder waren er regelmatig sussende berichten vanuit Perkpolder Beheer BV over het projectverloop. Is er een plan B? V.w.b. Waterdunen wacht hij de Najaarsnota af.

Mevrouw Kooman (PVV) informeert wat de bijdrage vanuit Natuurpakket Westerschelde (NPW) aan Waterdunen betekent voor de beschikbare gelden Middengebied NPW? Ontstaat daar dan een tekort?

De heer Schonis (D66) is zeer geschrokken van Waterdunen-rapportage. Volgens hem geven GS een nieuw signaal af; méér geld en niet op tijd klaar. Blijft het beoogde eindbeeld Waterdunen overeind?

Worden alle vragen beantwoord tijdens de informatiebijeenkomst van 23 september? Gaan we linken aan het NPW? Hoe is dat helder te monitoren? Hij wijst naar het Sloeproject. De projectpartners zitten niet op één lijn; hoe is hier uit te komen en wanneer. Bij een nieuwe projectscope beslissen PS over een go/no go moment. De heer Van Burg (SGP) meent dat geen sprake is van nieuwe informatie. De oplossingsrichting was aangekondigd; de koppeling met het NPW is nieuw.

De heer Minderhoud (PvZ) merkt op dat de rapportage dateert van 19 juli 2016. Wat is nu de stand van zaken m.b.t. Waterdunen. Het project loopt volgens hem vast. Wat doet Molecaten? Hij uit zijn zorgen over Perkpolder. De voorziene einddatum is volgens GS niet in het geding. Wat gebeurt er indien Hulst aan Zee het project niet verder ontwikkelt? Het gaat om één omvattend project en een go/no go besluit t.a.v. gebiedsinrichting is wel aan de orde. Hoe moet dit verder?

De heer Temminck (GL) sluit zich aan bij de opmerkingen van D66 v.w.b. Waterdunen. Is de positieve smiley bij de rapportage NPW wel terecht?

De heer De Reu (GS) schetst dat de zorgen t.a.v. Waterdunen stapsgewijs afnemen. De grondexploitatie Waterdunen 2016 komt in november naar PS. Daarin zitten varianten go/no go in verwerkt. Hij is redelijk optimistisch t.a.v. de projectpartners en licht dit toe. De partners zetten zich nu gezamenlijk in om het project met alle beoogde onderdelen te realiseren. Hij heeft eerder gemeld dat er middelen werden gezocht. De eindoplevering van het project zal opschuiven. Projectpartners Molecaten en Het Zeeuws Landschap willen hun projectdoelen tijdig halen; dat is spannend. Er wordt gezocht naar extra middelen, evt. via NPW. Op 23 september zijn alle partners aanwezig en kunnen ze toelichten hoe zij in het project zitten. De grex is dan nog niet beschikbaar. Volgens het handboek grote projecten bevat elke rapportage een risico-analyse; dat is dus ook het geval voor de grex Waterdunen 2016.

Mevrouw Schönknecht (GS) merkt m.b.t. opgave natuurdoelen op dat de kosten voor de aanleg van estuariene natuur (NPW en Perkpolder) hoger kunnen zijn dan oorspronkelijk geraamd. Dat is aangegeven bij het Rijk. Er zijn ook rentevoordelen geboekt en winst op gronden in het NPW-pakket; die extra baten/last zijn aantoonbaar en te dragen en gaan niet t.l.v. andere opgaven in het NPW. De smiley bij NPW had beter een recht mondje kunnen zijn. Uitstel van de rechtspraak in het NPW zorgt voor vertraging. De provincie is met het Ministerie in gesprek over oprekken van de duur van het convenant; dan loopt het tijdsfad weer in de pas. Voor wat betreft Perkpolder duidt zij de provinciale insteek. De gesprekken over de provinciale zekerheden moeten eerst goed zijn afgerond voordat verder kan worden gegaan. De provincie gaat geen onnodige risico's lopen.

Tweede termijn

De heer Schonis (D66) vindt dat in de nieuwe grex 2016 wel nieuwe keuzes voorliggen. Blijft de oorspronkelijke programma-invulling overeind; dus recreatiehuisjes en natuur. Specifiek informeert hij naar (de hoogte van) het hotel. Waaruit wordt de uiteindelijke programmakeuze gedekt?

De heer De Reu (GS) zegt dat de bijgewerkte grex 2016 op 7 oktober wordt voorgelegd aan de commissie. In de oorspronkelijke overeenkomst zaten grote kieren. Over die ruimte in de oorspronkelijke overeenkomst is de provincie in goed overleg met de partners in gesprek. Zo is met Molecaten de hoogte van het hotel een gespreksonderdeel. Dat heeft o.a. te maken met het effect van de hogere duinaanleg op de bovenste hotelverdieping.

Mevrouw Schönknecht (GS) meldt dat de natuuropgaven in het gebied worden gehaald.

Conclusie: de rapportage is voldoende behandeld.

10. **E-mail secretaris Federatie Particulier Grondbezit over bestuursamenstelling en functioneren wildbeheereenheden**

Conclusie: de brief is niet behandeld maar wordt opnieuw geagendeerd, tegelijkertijd met behandeling van het statenvoorstel Natuurvisie in de commissie Ruimte, najaar 2016.

11. **Brief GS van 12 juli 2016 met stand van zaken ontwerp-Rijksstructuurvisie Grevelingen Volkerak-Zoommeer (GVZM)**

De heer Geluk (CDA) heeft met instemming kennisgenomen van de brief. Een kritisch aandachtspunt in het VZM is borging van de zoetwatervoorziening. Wat is de noodzaak het VZM zout te maken? Hij wijst op eerdere problemen als gevolg van ingrepen in ecosystemen. Dertig jaar na de laatste ingreep zoekt de natuur nog steeds naar evenwicht; nu dit bijna is bereikt gaat het gebied weer op de schop. Is dat verstandig?

De heer Minderhoud (PvZ) onderschrijft de reactie van het CDA en vindt het beter het proces te stoppen. De problematiek is niet zo nijpend. De projecten worden nu opgeknipt. Hoe zit het met het regiobod en de bijdrage van het bedrijfsleven?

De heer Van Burg (SGP) herinnert aan de afspraken bij het regiobod 'eerst het zoet dan het zout' en zet vraagtekens bij het nu geschetste proces. De motie van destijds wordt nu niet juist ingevuld: die was gericht op Volkerak-Zoommeer en niet op Grevelingen, Volkerak-Zoommeer! Dit klopt niet.

De heer Van Hertum (PvdA) vindt de voorgestane aanpak een prima voorstel.

De heer De Reu (GS) benadrukt dat GS alleen de stand van zaken weergeven en geen voorstel neerleggen. Hij zegt toe de aangehaalde motie en de besluitvorming rond de gelding van het regiobod van € 5 mln. in relatie tot VZM en de Grevelingen exact na te zullen zoeken. In het gebiedsoverleg Grevelingen/Volkerak-Zoommeer wordt soms ook gevraagd naar de noodzaak van de voorgestane gebiedsmaatregelen. Voor de Grevelingen geldt dat aanpak van de negatieve gevolgen van de Deltawerken nodig is. Dat kan door beperkt toelaten van getij in combinatie met de aanleg van een getijdencentrale in de Brouwersdam. De minister van I&M is enthousiast over dit plan maar beschikt niet over de middelen; een gefaseerde aanpak is wel mogelijk. Het Volkerak-Zoommeer heeft te kampen met giftige blauwalgen. Die worden momenteel bestreden met de zgn. quakamossel. Rijkswaterstaat betwijfelt of die oplossing afdoende is. De minister vraagt om gebiedsbijdragen. Om die reden schetsen GS een 50/50-verdeling in de brief; een separaat voorstel komt dit najaar naar PS. Provincie Noord-Brabant is ook deelnemer in gebiedsoverleg GVZM en ziet oplossing van de gebiedsproblematiek als een belangrijk economisch speerpunt voor West-Brabant en Tholen.

Conclusie: de brief is voldoende behandeld.

12. **Brief GS van 19 juli 2016 met reactie Minister EZ inzake zienswijze op Zuid-West 380kv west. Brief GS van 1 september 2016 met aanvullende reactie Minister EZ op zienswijze provincie en gemeenten over 380kV Hoogspanningsverbinding**
 De leden Minderhoud (PvZ), Schonis (D66) en Van Hertum (PvdA) willen n.a.v. de aanvullende reactie van de Minister weten wat de toezegging behelst?
 Mevrouw Tuinder (SP) zegt over andere informatie te beschikken dan blijkt uit de brieven van de Minister v.w.b. nut en noodzaak voor aanleg van de nieuwe verbinding.
 De heer De Visser (SGP) vraagt of onderzoeksbureau Decision heeft gereageerd op de ministeriële brieven. De heer Ruissen (VVD) wil weten wat de provinciale reactie richting de minister wordt; is deze toezegging het maximaal haalbare?
 De heer Geluk (CDA) verwijst naar de beantwoording van de art. 44 vragen over dit onderwerp; wat gaan GS doen met de partners?
 Mevrouw Schönknecht (GS) licht toe dat bureau Decision advies heeft uitgebracht op het voorliggende Rijksinpassingsplan 380 kV. Aan de hand van het advies heeft de provincie met twee gemeenten een aanvullende zienswijze ingediend bij EZ. GS menen dat nut en noodzaak van de nieuwe verbinding in het Decision-rapport zijn aangetoond. Nu heeft de minister alsnog een toezegging gedaan; GS willen daarmee in de 380kV werkgroep aan de slag. Er wordt een convenant opgesteld om de toezegging concreter te maken. Zij licht dit verder toe. Bureau Decision heeft niet gereageerd op de EZ-brieven.
Tweede termijn
 Mevrouw Schönknecht (GS) bevestigt de heer Minderhoud (PvZ) dat de toezegging van de minister de bestaande 380kV lijn betreft.
Conclusie: de brieven zijn voldoende behandeld.
13. **Conceptverslag commissie Ruimte, Ecologie en Water van 17 juni 2016.**
Conclusie: het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.
14. **Toezeggingenlijst (bijgewerkt)**
Hierbij is betrokken: brief GS van 6 september 2016 afdoening commissietoezegging nr. 28, beantwoording vragen commissie Ruimte van 17 juni 2016
 Commissietoezeggingen nrs. 17, 26, 27, en 28 zijn afgehandeld en worden afgevoerd. Dat geldt ook voor PS-toezeggingen nrs. 33 en 34 en PS-motie nr. 22.
Conclusie: de overige nummers blijven staan.
15. **Volgende vergadering:** vrijdag 7 oktober 2016, aanvang 9.00 uur.
16. **Sluiting om 12.35 uur.**

Bijlage 1:

Vossen probleem in Zeeland,

Een probleem is het al een aantal jaren ! Het is begonnen in Zeeuws Vlaanderen. In 2011 werd in korte tijd bij een aantal leden van onze vereniging de complete collectie watervogels vermoord door de vos. Ik heb toen een oproep gedaan aan de FBE met de boodschap dat we maatregelen wilden ter bestrijding van de vos. Die zelfde middag zat ik om de tafel met een afvaardiging van de FBE en Prov. Er werden toen wat extra mogelijkheden besproken en de vossenwerkgroep Zeeuws VI werd nadien opgericht, waar we nog een tijdje aan hebben deelgenomen. De uitbreiding in onze prov gaat zo snel dat hij nu op alle eilanden een ware plaag aan het worden is niet alleen voor de hobby dierhouder , maar zeker ook voor de natuur waar hij een ware slachting aanricht onder vooral weidevogels.

De vossentelling Zeeland nov 2015 t/m feb 2016 toont aan dat alleen al in Zeeuws VI 157 vossen zijn geteld, men gaat er van uit dat men 20% van te dieren waarneemt dus dan lopen er 785 vossen rond, in die periode zijn er 377 geschoten, (Rapport vossenwerkgroep WBE). Als vogelhouders en natuurliefhebbers zien wij de toename van de vossenstand in de Zeeuwse natuur met lede ogen aan, naar mijn weten is de vos in ons eilandenrijk nooit inheems geweest, eenvoudig, hij kon daar niet komen of hij moest verzwemmen en dat was zelfs voor de vos niet haalbaar. De toename van de vos in ons gebied is niet alleen te wijten aan de vaste oeververbindingen die in de vorige eeuw gerealiseerd zijn, doch ook met name aan de beschermde status die de vos genoot tussen 2002 en 2006, in die vijf jaar durende bescherming heeft hij zich ongestoord uit kunnen breiden en heeft hij nu het gehele land gekoloniseerd, inclusief de laagliggende gebieden waar hij in feite niet thuishoort.

Hij is eeuwen lang fel bejaagd en bestreden en werd behandeld als schadelijk wild, zodat hij alleen voorkwam op de zandgronden in het oosten van ons land. Daar werd hij zo kort gehouden dat men in die tijd weinig klachten hoorde van natuurbeheerders en hobbydierhouders, er werd toen al een kunstmatig evenwicht gecreëerd tussen roofdieren en prooidieren, wat in ons gecultiveerde landje met zijn kunstmatige natuur onvermijdelijk is.

De vos heeft nu wel de landelijke vrijstelling, wat inhoudt dat hij het gehele jaar bejaagbaar is maar alleen tussen zonsopkomst en zonsondergang. Dat blijkt niet voldoende om hem in te dammen laat staan hem terug dringen naar zijn oorspronkelijke leefgebieden, de vos is een nachtdier dus dan is hij op pad, om hem effectief te bestrijden moet bejaging in de nacht ook mogelijk zijn door middel van de zogenoemde lichtbak. Hiervoor moet de provincie ontheffing verlenen, dus zou ik zeggen provincie neem uw verantwoordelijkheid !

Ook in bepaalde natuurgebieden heeft de vos een beschermde status omdat daar niet gejaagd wordt. Ook hier moet een evenwicht worden gehandhaafd, men zou hier goed kunnen werken met vangkooien, anders is het dweilen met de kraan open. Je kan niet in het éne gebied een soort bejagen en de aanwas van uit een beschermd gebied laten plaatsvinden! De veronderstelling dat de vos de ganzen populatie uitdunt gaat ook niet op, deze is namelijk in die 5 jaar durende jachtvrije periode in gelijke tred met de vos ook explosief uitgedijd. Ook de andere predatoren zoals kraai, ekster en kauw hebben gretig gebruik gemaakt van deze situatie en zijn zonder extreme inspanning niet meer beheersbaar.

De (nieuwe) natuurgebieden worden met miljoenen gemeenschapsgeld aangekocht door de provincie ter compensatie van de landbouw waar de weidevogelstand de laatste 30 jaar sterk terug gelopen is, dit dreigt nu een fiasco te worden door toedoen van de vos. Dit is niet te verantwoorden tegenover de belastingbetaler.

Kortom de vos is in ons landschap geen aanwinst maar een bedreiging voor het karakter van ons, zo unieke, Zeeuwse landschap en de biodiversiteit. Als hier niet daadkrachtig opgetreden wordt zullen er vele soorten vooral weidevogels zoals grutto, kluut, tureluur en andere grondbroeders uit ons landschap verdwijnen. En juist deze vogels zijn door hun leefwijze landelijk gezien sterk aangewezen op onze eilanden. Omdat ons Zeeuws landschap al sinds mensenheugenis juist aan hen de meest goede leefomstandigheden biedt om te fourageren, zich voort te planten en daarmee een uniek ecosysteem in stand houden. Het beschermen meer dan waard!!

Met vriendelijke groet,
Piet Maas,
Aviornis Regio Zeeland.